

253132

Seat No. _____

M. A. (Part - I & II) Examination

April / May – 2003

Geography : Paper - II (b)

(Resource Geography of Gujarat)

(Subsidiary)

Time : Hours]

[Total Marks :

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે અને તેમના ગુણ સરખા છે.
(૨) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિઓ દોરો.
(૩) માત્ર સીમાદર્શક કોતરેલા નકશાકૃતિનો ઉપયોગ પરીક્ષાર્થી કરી શકે છે.

૧ ગુજરાતની પ્રાકૃતિક રચના તપાસી, સંસાધનોની દૃષ્ટિએ તેમનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૧ ગુજરાતની ભૂસ્તરીય સંરચના અને ખનીજ સંસાધનો વચ્ચેનો સહસંબંધ સદષ્ટાંત સ્પષ્ટ કરો.

૨ ગુજરાતમાં જંગલ સંપત્તિના પ્રકારો જણાવો. ગુજરાતમાં જંગલ સંપત્તિ પર આધારિત ઉદ્યોગોની પરિસ્થિતિ તપાસો.

અથવા

૨ ગુજરાતની સંસાધન-ભૂગોળમાં 'આબોહવા'ને પાયાની કુદરતી સંપત્તિ તરીકે મૂલવો.

૩ ગુજરાતમાં પાલતું પશુધન અને ડેરી ઉદ્યોગ વચ્ચેનો સંબંધ તપાસો.

અથવા

૩ 'ગુજરાતમાં વાદળી ક્રાંતિ થઈ રહી છે'. – ગુજરાતમાં પ્રવર્તમાન મત્સ્ય સંવર્ધનના પરિપ્રેક્ષ્યમાં પ્રસ્તુત વિધાનની ચર્ચા કરો.

૪ 'ગુજરાતના આર્થિક વિકાસમાં પરિવહનનું યોગદાન વિશેષ છે'. – મુખ્ય સડકમાર્ગો અને રેલમાર્ગોના સંદર્ભે વિધાનની સત્યાસત્યતા તપાસો.

અથવા

- ૪ ગુજરાતમાં વસતી ગીચતા તથા વિતરણ પર અસર કરતાં જવાબદાર પરિબલોની વિશદ્ ચર્ચા કરો.
- ૫ સમજૂતી દર્શક નોંધ લખો : (ગમે તે બે)
- (અ) ગુજરાતનો રસાયણ ઉદ્યોગ
- (બ) ગુજરાતની ખેતી-પ્રવૃત્તિની સમસ્યાઓ
- (ક) ગુજરાતમાં તાપમાન અને વરસાદના સંદર્ભે પ્રાદેશિક તફાવતો
- (ડ) ગુજરાતમાં સંસાધન વિકાસની સમસ્યાઓ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions. They carry **equal** marks.
(2) Draw neat diagrams wherever **necessary**.
(3) Candidates are allowed to use map-stencils showing out-lines of the nations.

- 1 Discuss the physical features of Gujarat and evaluate them from the point of view of resources.

OR

- 1 Explain with examples the association between the geological formations and mineral resources of Gujarat.
- 2 Mention the types of resources of Gujarat. Examine the conditions of forest based industries of Gujarat.

OR

- 2 Examine 'climate' as a basic natural resource in the resource geography of Gujarat.
- 3 Examine the association between the domesticated livestock resource and the dairy industry in Gujarat.

OR

- 3 'Blue revolution is taking place in Gujarat'. — Discuss the statement in the context of fish production in Gujarat.

- 4 'Transportation plays an important role in the economic development of Gujarat'. — Examine the efficacy of the statement in relation to major road-ways and railways in Gujarat.

OR

- 4 Discuss in detail the factors affecting the density and distribution of population in Gujarat.
- 5 Write explanatory notes on : (any **two**)
- (a) Chemical Industry of Gujarat
  - (b) Problems of Agriculture in Gujarat
  - (c) Regional variations in temperature and rainfall in Gujarat.
  - (d) Problems of resource development in Gujarat.
-